

המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת העברית

משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

מפמ"ר עברית: תומר בוזמן
פיתוח: יניב כהן, ענבל גורן

כאן 11

בישלת, תאכלת!

כאן

כאן 11

כן, היום הולדת מתחילה בשלוש.

כאן

כאן 11

"לא מתערב, אסור מתערב."

כאן

לחץ על Esc כדי לצאת מסך מלא

כאן 11

למה אישה מדבר אליך ככה?

כאן

תקינות תחבירית

עברית – חטיבה עליונה

שם המורה: יניב כהן

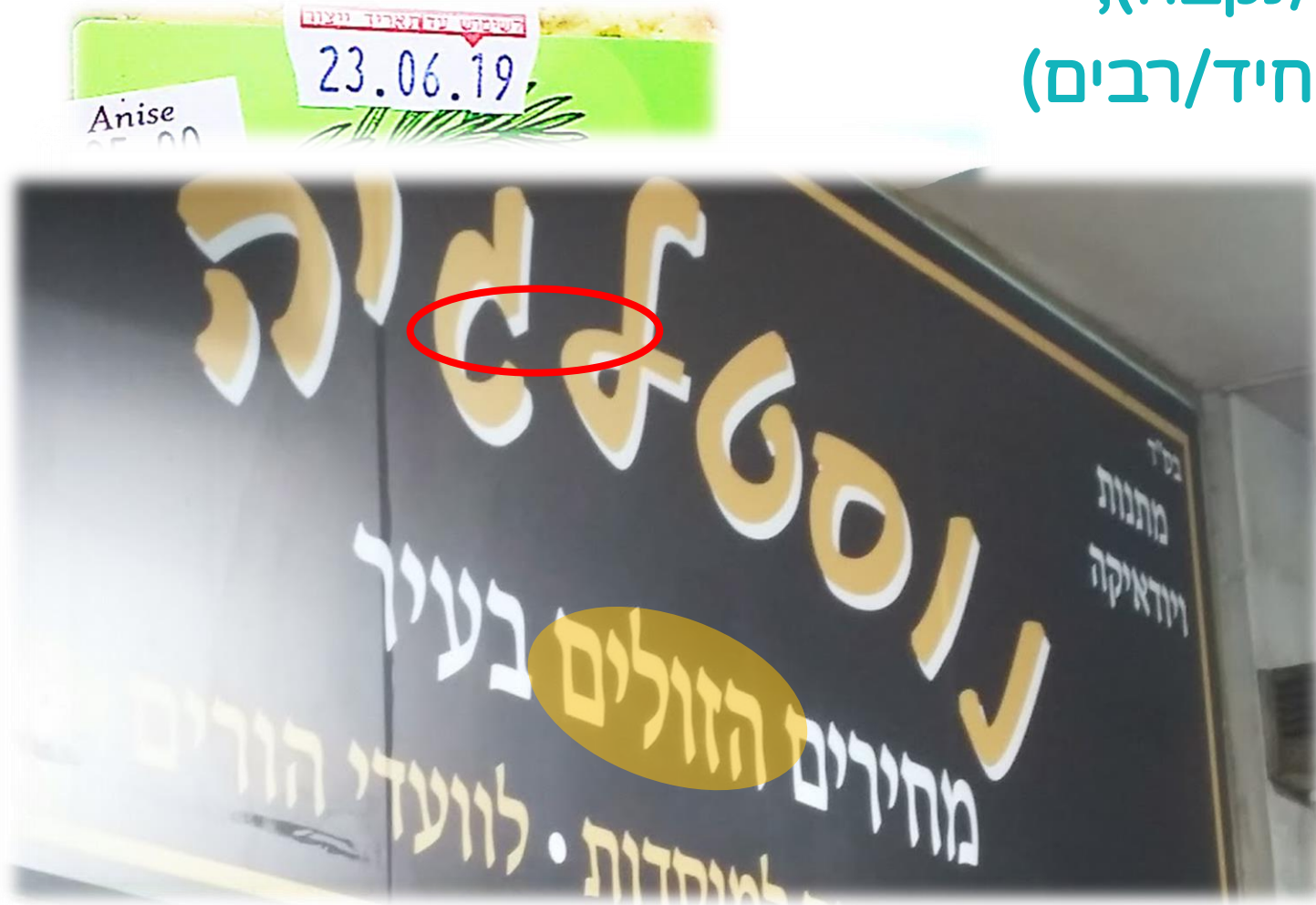
מה נלמד היום

איך לכתוב "נכון" ?

- התאם
 - מילות שעבוד
 - הצרכה ומילות היחס
 - צירוף סמיכות
-

התאם: שם עצם – שם תואר

שם התואר יתאים לשם העצם שאותו הוא מתאר
במין (זכר/נקבה),
במספר (יחיד/רבים)
וביידוע.

ממה עשויה לנבוע הטעות?

צורה מורפולוגית זכרית/נקבית של שם העצם

כתיבה מהירה וחסרת תשומת לב

כוונה ל

תינוקים

שולחנות יפות

ארבע קירות

התאם: נושא – נושא

הנושא והנשוא במשפט יתאמו הן במין (זכר/נקבה) והן במספר (יחיד/רבים)

התאם: נושא – נושא

הנושא והנשוא במשפט יתאמו הן במין (זכר/נקבה) והן במספר (יחיד/רבים)

יחד עם זאת אין להתעלם מפגיעתה החמורה של אחת מאבני היסוד של הדמוקרטיה-הזכות לפרטיות, שכן **צילום ותיעוד** פולשני **ששורה** כל רגע נתון אחר תושביה **נוגדת** את מימושה של זכות בסיסית זו.

המעבר החופשי של המידע **ורשת התקשורת** הענקית הזאת בעצם **יצרה** מעין כפר גלובלי

עצם קיום הנשק והיכולת להשתמש בו, **מקנה** לאדם תחושת ביטחון ורוגע

ממה עשויה לנבוע הטעות?

חוסר היכרות עם מינה הדקדוקי של מילה מסוימת
גרירה של המין/המספר מהמילים האחרונות שנכתבו

ממה עשויה לנבוע הטעות?

כשהמשפט מסורבל והנושא ארוך או רחוק מאוד מהנושא, עשוי הדובר לשכוח את תכונות הנושא.

יחד עם זאת אין להתעלם מפגיעתה החמורה של אחת מאבני היסוד של הדמוקרטיה-הזכות לפרטיות, שכן **צילום ותיעוד** פולשני **ששורה** כל רגע נתון אחר תושביה **נוגדת** את מימושה של זכות בסיסית זו.

המעבר החופשי של המידע **ורשת התקשורת** הענקית הזאת בעצם **יצרה** מעין כפר גלובלי

עצם קיום הנשק והיכולת להשתמש בו, **מקנה** לאדם תחושת ביטחון ורוגע

התאם: נושא – אוגד

האוגד יתאים לנושא במין (זכר/נקבה) ובמספר
(יחיד/רבים)

הידע וההיכרות של בני הנוער עם העולם הפוליטי
ומרכיביו הוא די מצומצם.

חוק או נורמה כלשהי תהיה בעלת משמעות אם
תלווה בסנקציה כלפי המפר.

זהו עניין חברתי ומדיני בו החברה והמדינה היא זו
שקובעת.

ממה עשויה לנבוע הטעות?

הדובר "זוכר" רק את הרכיב הראשון בנושא.
הדובר "גורר" את תכונות המילה הקרובה לאוגד.

הידע וההיכרות של בני הנוער עם העולם הפוליטי
ומרכיביו הוא די מצומצם.
חוק או נורמה כלשהי תהיה בעלת משמעות אם
תלווה בסנקציה כלפי המפר.

התאם: אוגד שלילה – נשוא

אוגד השלילה "אין" יבוא רק לפני פועל בהווה

הפסקת פעילות קווי הלילה אינה תגרום להפחתה
בשתיית אלכוהול בקרב בני הנוער

תיקון יתר (היפר-קורקציה)

מצב שבו המוענת מנסה להשתמש במשלב גבוה
תוך היכרות חלקית עם הכללים הדקדוקיים.

הכל עד כאן

למה חשוב לשים לב?

- המשפט מנוסח בצורה עניינית וקולחת.
- ישנו התאם בין:
 - נושא-נשוא
 - נושא-אוגד
 - ש"ע-ש"ת/מילת יחס
- המשלב משקף באופן סביר את שפת הכותב ולא מעלה ממנה.

שעבוד: משפטים עקורי ש

פסוקית זיקה (לוואי) תפתח במילת שעבוד (ש/ אשר)

• הררינו ואליו והנחי לוחוט חדי יוח ונופס

זכאות להנחה מאגרת רישוי רכב
שירות זה מפרט את התנאים בהם ניתן לקבל הנחה בתשלום
אגרת רישוי רכב או לקבל החזר אגרה....

מקרים בהם לא חודש רישיון הנהיגה

האקדמיה ללשון העברית קובעת את התקן על פי
מסורת העברית.

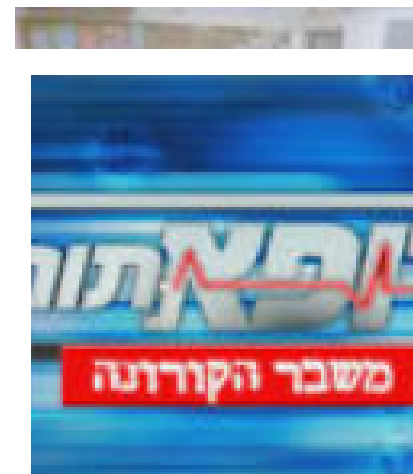

Says who?!

שעבוד: מילות שעבוד שגויות

באם < אם ייתכן < ייתכן ש במידה < אם
בכדי ש < כדי ש מאחר < מאחר ש

משבר הקורונה: האם אתם מרגישים בידיים טובות? סקר חדש בדק
ynet ידיעות אחרונות - 25 במרץ 2020
שליש מהמרואיינים ציינו שהם חשים כך **במידה** בינונית ו-20% ציינו כי הם אינם חשים שהם בידיים
טובות. נתון מעניין בהקשר זה הוא כי אלו שחשים כי הם אינם בידיים ...

כיכר השבת - 22 במרץ 2020
סיעת 'הליכוד' הודיעה כי **במידה** ו'כחול לבן' תדיח את יו"ר הכנסת, יולי אדלשטיין, זה יהיה מעשה
'חסר אחריות מזעזע' שיוביל לחיסול המשא ומתן לממשלת אחדות: "אזרחי ...

שימוש במילת שעבוד לא מתאימה

פסוקית תיאור זמן תפתח ב-כָּשׁ־ ולא ב-שׁ

כָּשׁ/כַּאֲשֶׁר – 'מתי?'
(יכול לפתוח משפט)

שׁ- 'איזה?' / 'מה?'
(לא יכול לפתוח משפט)

הצרכה של מילות היחס

הצרכה – דרישה של פועל בהשלמת צירוף יחס
אין להצמיד לפועל מילת יחס לא תואמת

– האכיל **את** החתול

– בעטתי **ב**כדור

– מקבלים **את** הנתונים **מה**למ"ס

– נרדם ~~*את~~ המיטה

– כתב ~~*עם~~ עט **ב**עט

– אכל ~~*עם~~ סכו"ם **ב**סכו"ם

– שיקרנו ~~*עליך~~ ~~*את~~כך **ל**הם.

ממה עשויה לנבוע הטעות?

חוסר היכרות עם ההצרכה המתאימה של הפועל
רצף פעלים בעלי הצרכות שונות

מני חושב

... ארגון המורים העל-יסודיים 10 שעות · ארגון המורים

בשם ארגון המורים, אני **מברך וגאה ב**מועצת התלמידים ותלמידי ישראל על המעורבות החברתית שלהם והעמידה המוסרית על זכותו של כל אדם לחיות על פי דרכו. במעשיהם, התלמידים מפגינים אזרחות מעשית למופת.

צירופי סמיכות

לא ניתן לשייך שני נסמכים לסומך אחד.

לא ניתן לשייך שני סומכים לנסמך אחד.

התנגשתי בפינת שולחן חדר האוכל. ✓

הורי ותלמידי הכיתה מוזמנים להצגה. ✗

מומלץ לארוז נעלי בית והליכה. ✗

בימינו קיימות תופעות שליליות הקשורות בהתנהגותם של בני נוער והנגרמים מחוסר פעילות חברתית והיעדר מסגרת חברתית אמיתית.

נשאלת השאלה עד כמה תנועת הנוער יכולה לצמצם משמעותית תופעות שליליות מעין אלה? האם היום, שאנו מוקפים באמצעים טכנולוגיים מגוונים, יש מקום לתנועות הנוער של פעם? האם הם רלוונטיות לימינו? פעם החשיפה לאלימות ואלכוהול אינה הייתה רחבה כפי שהיא היום. התפשטות התופעה שבה בני נוער מתבגרים מהר מדי ומושפעים מתרבות רעה גורמים לנו לחשוב מה ניתן לעשות בכדי למגר את התופעה. לדעתי, תנועת הנוער היא מסגרת חברתית אשר יכולה לתמוך ולעזור לבני נוער.

זיהוי/ניסוח תקין

א. השלם את הטבלה שלפניך: **העתק** מן הקטע שלושה שיבושים בתחום התחביר, ו**כתוב** את הניסוח התקין

לכל שיבוש. **לתמוך ולעזור להם** **לתמוך בבני הנוער ולעזור להם**

הנוסח התקין	השיבוש	
להנגרמות לא	והנגרמים אינה (הייתה)	1
גורמת כשאנו	שאנו גורמים (התפשטות)	2
הן	הם (התנועות)	3

בימינו קיימות תופעות שליליות הקשורות בהתנהגותם של בני נוער והנגרמים מחוסר פעילות חברתית והיעדר מסגרת חברתית אמיתית.

נשאלת השאלה עד כמה תנועת הנוער יכולה לצמצם משמעותית תופעות שליליות מעין אלה? האם היום, שאנו מוקפים באמצעים טכנולוגיים מגוונים, יש מקום לתנועות הנוער של פעם? האם הם רלוונטיות לימינו? פעם החשיפה לאלימות ואלכוהול אינה הייתה רחבה כפי שהיא היום. התפשטות התופעה שבה בני נוער מתבגרים מהר מדי ומושפעים מתרבות רעה גורמים לנו לחשוב מה ניתן לעשות בכדי למגר את התופעה. לדעתי, תנועת הנוער היא מסגרת חברתית אשר יכולה לתמוך ולעזור לבני נוער.

זיהוי/ניסוח תקין

הסבר (במונחים תחביריים)

ב. בחר באחד השיבושים שצינת, והסבר במונחים תחביריים מהו השיבוש.

השיבוש: "אינה היתה"

ההסבר התחבירי: "אין" שולל פועל בהווה, "לא" שולל פועל בעבר.

תנאי קיים ובטל

לא
לפני
עבר

זיהוי

ג. לפניך רשימת מילות תנאי נפוצות, אך שתיים מהן אינן תקינות:

אם, בְּאֵם, בְּמִידָה וְ, אֵילוּ, אֵילוּלָא, לוּ

(1) הקף את שתי מילות התנאי שאינן תקינות.

(2) במשפטים שלפניך שבץ מילת תנאי מתאימה מבין מילות התנאי התקינות שברשימה.

I. אֵילוּ היית מתאמן יותר, היית יכול לנצח במשְׁחָה הגמר.

II. אֵם תתאמן יותר, יש סיכוי שתוכל להשתתף במכבייה הבאה.

III. אֵילוּלָא קנינו כרטיסים מראש, לא היינו יכולים להשתתף בטקס הפתיחה.

זיהוי/ניסוח תקין/הסבר (במונחים תחביריים)

לפניך חמישה משפטים, ובהם שיבושי לשון בתחום התחביר. קרא אותם, והשלם את הטבלה שאחריהם.

- I. דור ה-Y מתחיל להשתלב בדרגי ובתפקידי ניהול.
- II. השתתפותם של בני דור ה-Y ברשתות החברתיות הן תופעה נפוצה.
- III. חברויות שמקורם ברשתות חברתיות נעשו שכיחות.
- IV. ניסיונותיהם של הורי דור ה-Y לפקח ולהגביל את הפעילות המקוונת של ילדיהם עולים בתוהו.
- V. בני דור ה-Y יוכלו לחולל שינוי רק במידה ויתפסו עמדות מפתח בשלטון.

השלם את הטבלה שלפניך: **העתק** מן הקטע שלושה שיבושים בתחום התחביר. לכל שיבוש שהעתקת **הסבר** מהו השיבוש, ו**כתוב** את הנוסח התקין שלו.

הנוסח התקין	הסבר	השיבוש	
בדרגי ניהול ובתפקידי ניהול היא שמקורן לפקח על... ולהגביל את אם	שני נסמכים לסומך אחד היעדר התאם בין האוגד לנושא התאם - כינוי גוף לש"ע הפעלים מצריכים מילות יחס שונות במידה ו איננה מביעה תנאי	בדרגי ובתפקידי ניהול הן (השתתפותם) שמקורם לפקח ולהגביל במידה ו	1

לפניך חמישה משפטים. באחדים מהם יש בעיית תקינות.
קרא את המשפטים, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. תפילתנו תעלה מדרגה ככל שמהות ומטרת התפילה יהיו ברורות לנו יותר.
- II. היכולת לבקש עזרה משמים באופן ישיר בכל עניין שאנו זקוקים לו הוא אוצר שנתן לנו הקב"ה.
- III. עיקר התפילה מורכב מפרקי תהילים שהם תפילתו של נעים זמירות ישראל.
- IV. הקב"ה מאזין ומקבל כל תפילה, גם את תפילות הרחוקים ממנו.
- V. לפני התפילה אדם צריך להירגע וליישב את דעתו כדי למנוע מטרדותיו להציף אותו.

זיהוי/ניסוח תקין

(1) השלם את הטבלה שלפניך: ציין את המספרים של המשפטים שיש בהם בעיית תקינות, העתק את החלק שאינו תקין מבחינה תחבירית, וכתוב את הנוסח התקין של החלק שהעתקת.

מספר המשפט	החלק שאינו תקין	הנוסח התקין
I	מהות ומטרת התפילה	מהות התפילה ומטרתה
II	הוא (היכולת)	היא
IV	מאזין ומקבל	מאזין לכל תפילה ומקבל אותה

לפניך חמישה משפטים. באחדים מהם יש בעיית תקינות.
קרא את המשפטים, וענה על הסעיפים שאחריהם.

- I. תפילתנו תעלה מדרגה ככל שמהות ומטרת התפילה יהיו ברורות לנו יותר.
- II. היכולת לבקש עזרה משמים באופן ישיר בכל עניין שאנו זקוקים לו הוא אוצר שנתן לנו הקב"ה.
- III. עיקר התפילה מורכב מפרקי תהילים שהם תפילתו של נעים זמירות ישראל.
- IV. הקב"ה מאזין ומקבל כל תפילה, גם את תפילות הרחוקים ממנו.
- V. לפני התפילה אדם צריך להירגע וליישב את דעתו כדי למנוע מטרדותיו להציף אותו.

הסבר (במונחים תחביריים)

(2) בחר באחד מן החלקים שאינם תקינים, והסבר במונחים תחביריים את בעיית התקינות שבו.

**מהות ומטרת התפילה: לא ניתן להצמיד שני נסמכים
לסומך אחד.**

ב. לפניך משפט נוסף שיש בו בעיית תקינות.
כמובן שללא נוסח קבוע בתפילה היינו מתקשים להתרכז בה.

זיהוי

(1) העתק את החלק שאינו תקין במשפט.

כמובן ש

ניסוח תקין/ניתוח תחבירי

(2) • כתוב את המשפט בצורה מתוקנת בשני אופנים שונים.

• ליד כל אחד מן המשפטים שניסחת כתוב את הסוג התחבירי שלו.

כמובן, ללא נוסח קבוע... – משפט פשוט

מובן שללא נוסח קבוע... – משפט מורכב

זיהוי/ניסוח תקיין/הסבר (במונחים תחביריים)

לפניך קטע שפורסם במרשתת, מיומנו של מדריך באחת מתנועות הנוער. בקטע יש שיבושים אחדים בתחום התחבירי

שלום,

קוראים לי יהונתן, ואני מדריך של קבוצה בתנועת הנוער אליה אני שייך. השבת היה השבת האחרונה שלי כמדריך, והיא גרמה לי להסתכל אחורה ולראות מה עברתי עד כה. שאני מסתכל על התקופה הזאת של ההדרכה וחושב על השינוי שהחניכים עברו, אני מבין שאולי לא שיניתי אותם מן הקצה אל הקצה, אבל השפעתי והטבעתי בהם חותם. כל חניך קיבל את הדחיפה הגדולה ביותר שיכולתי לתת לו בכדי לממש את הפוטנציאל שלו.

השלם את הטבלה שלפניך: **העתק** מן הקטע שלושה שיבושים בתחום התחבירי, **הסבר** כל אחד מן השיבושים במונחים תחביריים, **וכתוב** את הנוסח התקין.

	השיבוש	הסבר (במונחים תחביריים)	הנוסח התקין
1	שאליה השפעתם עלי הצופות והתלמידים- שונים השפעתם עלי הצופות והתלמידים- שונים	השפעתם עלי הצופות והתלמידים- שונים	השפעתם עלי הצופות והתלמידים- שונים

לפניך הזמנה לכינוס ממציאים. המשפטים שבהזמנה מוספרו.

כינוס הממציאים השנתי של ישראל

- (1) כינוס הממציאים השנתי של ישראל נועד לכם, יזמי וממציאי העתיד.
 - (2) הכינוס נערך במתכונת פתוחה הנועדה לכל יזם בכל שלב.
 - (3) קיומה של חברה יצירתית תומכת היא היעד שלנו.
 - (4) בכינוס אפשר להתרשם ולצפות בתצוגה של המצאות חדשות.
 - (5) בכינוסים שלנו באים לידי ביטוי חדות היצירה ונחישות הרוח.
- (6) אנחנו כאן בכדי להגשים חלומות!

(7) במידה ואתם מעוניינים להשתתף בכינוס, הירשמו באתר שלנו.

בכל אחד מן המשפטים שבהזמנה יש בעיית תקינות אחת.

זיהוי/ניסוח תקין

- (1) כתוב את מספרי המשפטים (1)-(5). העתק מכל אחד מן המשפטים את החלק

שאינו תקין וכתוב לידו את הנוסח התקין.

3 = באיזה מושגים יצירה ופיתוח תוארה העתיד וממציאיו

4 - להוטרם של צוות - להתרשם מהתצוגה ולצפות בה

לפניך הזמנה לכינוס ממציאיים. המשפטים שבהזמנה מוספרו.

כינוס הממציאיים השנתי של ישראל

- (1) כינוס הממציאיים השנתי של ישראל נועד לכם, יזמי וממציאיי העתיד.
- (2) הכינוס נערך במתכונת פתוחה הנועדה לכל יזם בכל שלב.
- (3) קיומה של חברה יצירתית תומכת היא היעד שלנו.
- (4) בכינוס אפשר להתרשם ולצפות בתצוגה של המצאות חדשות.
- (5) בכינוסים שלנו באים לידי ביטוי חדות היצירה ונחישות הרוח.

(6) אנחנו כאן בכדי להגשים חלומות!

(7) במידה ואתם מעוניינים להשתתף בכינוס, הירשמו באתר שלנו.

הסבר (במונחים תחביריים)

(2) בחר באחד החלקים שאינם תקינים במשפטים (1)-(5), והסבר את בעיית התקינות

בחלק שבחרת באמצעות שימוש במונחים תחביריים.

ה"א הזיקה תבוא רק לפני פועל בהווה

לפניך הזמנה לכינוס ממציאים. המשפטים שבהזמנה מוספרו.

כינוס הממציאים השנתי של ישראל

- (1) כינוס הממציאים השנתי של ישראל נועד לכם, יזמי וממציא העתיד.
 - (2) הכינוס נערך במתכונת פתוחה הנועדה לכל יזם בכל שלב.
 - (3) קיומה של חברה יצירתית תומכת היא היעד שלנו.
 - (4) בכינוס אפשר להתרשם ולצפות בתצוגה של המצאות חדשות.
 - (5) בכינוסים שלנו באים לידי ביטוי חדות היצירה ונחישות הרוח.
- (6) אנחנו כאן בכדי להגשים חלומות!

(7) במידה ואתם מעוניינים להשתתף בכינוס, הירשמו באתר שלנו.

ניסוח תקין

- (3) המר את שני המשפטים המודגשים (6) ו-(7) במשפט מורכב תקין.

תוכל להשמיט מילים.

הירשמו באתר שלנו אם אתם מעוניינים
להשתתף בכינוס ולהגשים חלומות.

מדינת ישראל
משרד החינוך

נוהל שימוש ביצירות מוגנות בזכויות יוצרים ואיתור בעלי זכויות (במצב חירום – מגפת הקורונה)

"השימוש ביצירות במהלך שידור זה נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. אם הינך בעל הזכויות באחת היצירות, באפשרותך לבקש מאיתנו לחדול מהשימוש ביצירה, זאת באמצעות פנייה לדוא"ל rights@education.gov.il"